

HOME PRES QUE MIRA AL SEU FILL

Mario Benedetti

Al "viejo" hache

Quan era com vos m'ensenyaren els vells
i també les mestres bondadoses i miops
que llibertat o mort era una redundància
a qui se li ocorria en un país
on els presidents anaven sense capatassos
que la pàtria o la tomba era un altre pleonasma
ja que la pàtria funcionava bé
a les pistes i als pasturatges.

realment botija no en sabien res
pobrets creien que llibertat
era tan sols una paraula aguda
que mort era tan sols greu o plana
i presons per sort una paraula esdrúixola

oblidaven posar l'accent en l'home

la culpa no era exactament d'ells
sinó d'altres més durs i sinistres
i aquests sí
com ens enganyaren
amb la neta república verbal
com idealitzaren
la vida regalada de vaques i hisendats

i com ens veneren un exèrcit
que prenia el seu mate als quarters

un no sempre fa el que vol
un no sempre pot
per això estic aquí
mirant-te i trobant-te
a faltar

per això és que no puc despentinar-te la cua
ni ajudar-te amb la taula del nou
ni cosir-te a pilotades

vos sabeu que vaig haver d'escollir altres jocs
i que els vaig jugar en serio

i vaig jugar per exemple als lladres
i els lladres eren policies

i vaig jugar per exemple a cuit i amagar
i si et descobrien et mataven
i vaig jugar a la taca
i era de sang

botija encara que tinguis pocs anys
crec que se t'ha de dir la veritat
perquè no la oblidis

per això no t'oculto que em donaren picana
que quasi em rebenten els ronyons

totes aquestes llagues inflamades i ferides
que els teus ulls rodons
miren hipnotitzats
són duríssims cops
són botes a la cara
massa dolor perquè te'l ocultis
massa suplici perquè se m'esborri

però també és bo que coneguis
que el teu vell callà
o putejà com un boig
que és una bonica forma de callar

que el teu vell oblidà tots els números
(per això no podria ajudar-te amb les taules)
i per tant tots els telèfons

i els carrers i el color dels ulls
i els cabells i les cicatrius
i en quina cantonada
a quin bar
quina parada
quina casa

i recordar-se de vos
de la teva carona
l'ajudava a callar
una cosa és morir-se de dolor
i una altra cosa morir-se de vergonya

per això ara
em pots preguntar
i sobretot
puc jo respondre

un no sempre fa el que vol
però té el dret de no fer
el que no vol

no ploris més botija
són tonteries
que els homes no ploren
aquí plorem tots

cridem bramulem moquegem cridem
maleïm
perquè és millor plorar que traïr
perquè és millor plorar que traïr-se

plora
però no oblidis

HOMBRE PRESO QUE MIRA A SU HIJO

Mario Benedetti

al "viejo" hache

*Quando era como vos me enseñaron los viejos
y también las maestras bondadosas y miopes
que libertad o muerte era una redundancia
a quién se le ocurría en un país
donde los presidentes andaban sin capangas
que la patria o la tumba era otro pleonasma
ya que la patria funcionaba bien
en las canchas y en los pastoreos*

*realmente botija no sabian un corno
pobrecitos creían que libertad
era tan sólo una palabra aguda
que muerte era tan sólo grave o llana
y cárceles por suerte una palabra esdrújula*

olvidaban poner el acento en el hombre

*la culpa no era exactamente de ellos
sino de otros más duros y siniestros
y éstos sí
cómo nos ensartaron
con la limpia república verbal
cómo idealizaron
la vidurria de vacas y estancieros*

*y cómo nos vendieron un ejército
que tomaba su mate en los cuarteles*

*uno no siempre hace lo que quiere
uno no siempre puede
por eso estoy aquí
mirándote y echándote
de menos*

*por eso es que no puedo despeinarte el jopo
ni ayudarte con la tabla del nueve
ni acribillarte a pelotazos*

*vos sabés que tuve que elegir otros juegos
y que los jugué en serio*

*y jugué por ejemplo a los ladrones
y los ladrones eran policías*

*y jugué por ejemplo a la escondida
y si te descubrían te mataban
y jugué a la mancha
y era de sangre*

*botija aunque tengas pocos años
creo que hay que decirte la verdad
para que no la olvides*

*por eso no te oculto que me dieron picana
que casi me revientan los riñones*

*todas estas llagas hinchazones y heridas
que tus ojos redondos
miran hipnotizados
son durísimos golpes
son botas en la cara
demasiado dolor para que te lo oculte
demasiado suplicio para que se me borre*

*pero también es bueno que conozcas
que tu viejo calló*

*o puteó como un loco
que es una linda forma de callar*

*que tu viejo olvidó todos los números
(por eso no podría ayudarte en las tablas)
y por lo tanto todos los teléfonos*

*y las calles y el color de los ojos
y los cabellos y las cicatrices
y en qué esquina
en qué bar
qué parada
qué casa*

*y acordarse de vos
de tu carita
lo ayudaba a callar
una cosa es morirse de dolor
y otra cosas morirse de vergüenza*

*por eso ahora
me podés preguntar
y sobre todo
puedo yo responder*

*uno no siempre hace lo que quiere
pero tiene el derecho de no hacer
lo que no quiere*

*llorá nomás botija
son macanas
que los hombres no lloran
aquí lloramos todos*

*gritamos berreamos moqueamos chillamos
maldecimos
porque es mejor llorar que traicionar
porque es mejor llorar que traicionarse*

*llorá
pero no olvides*